

N:o 15 b.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 Maj 1885, kl. 12 midd.

*Utlåtande, angående förhöjning af statens bidrag till folkskolelärares
enke- och pupillkassa.*

(1:a U. A.)

Uti särskild, till Riksdagen aflåten proposition af den 19 December 1884 (N:o 8), angående aflöning och lönetillskott åt lärare och lärarinnor vid folkskolor m. m., har Kongl. Maj:t föreslagit, bland annat, att det å nionde hufvudtiteln uppförda anslag till folkskolelärares enke- och pupillkassa måtte höjas med sjutusen femhundra kronor, eller från femtiosex tusen kronor till sextiotre tusen femhundra kronor.

Då Utskottet i punkten 16:o af sitt utlåtande N:o 14 afgaf yttrande öfver omförmälda proposition i hvad den afsåg löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolor, meddelade Utskottet, att Utskottet komme att i annat utlåtande afgifva yttrande öfver propositionen för så vidt den afsåge ökning af anslaget till folkskolelärares enke- och pupillkassa; och har jemväl i punkten 1:o af Utskottets utlåtande N:o 15 a härom gjorts anmälan.

Sedan förslaget om ofvanberörda löneförbättring numera blifvit af Riksdagen pröfvadt och bifallet, går Utskottet nu att afgifva utlåtande öfver det i samma Kongl. proposition gjorda förslag om förhöjning af det under nionde hufvudtiteln uppförda anslaget till folkskolelärares enke- och pupillkassa.

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 4 Saml. 1 Afd. 13 Häft.

Till stöd för den föreslagna förhöjningen har Statsrådet och Chefen för Ecklesiastikdepartementet, enligt hvad det den Kongl. propositionen bilagda statsrådsprotokollet gifver vid handen, anfört, hurusom direktionen öfver folkskolelärares pensionsinrättning i afgifvet yttrande erinrat, att en förhöjning i minimilönen äfven komme att utöfva inflytande på folkskolelärares enke- och pupillkassa. Vid en år 1879 gjord utredning beträffande denna kassas ställning, hade det årliga anslaget af 56,000 kronor (hvaraf 3,000 kronor till förvaltningskostnaders bestridande) befunnits vara mer än tillräckligt för det dåvarande antalet af delegare, nemligen 3,700 i tjänst varande och 1,400 pensionerade folkskolelärare; och af en nu gjord beräkning hade visat sig, att vid ett lika stort antal delegare samma anslag skulle förslå, äfven om minimilönen höjdes från 600 till 700 kronor och pensionerna i samma förhållande. Men sedan 1879 hade delegarnes antal ökats och måste allt framgent ökas, i samma mån läraretjänsternas antal växte och alla nyantagne lärare blefve förbundne att i kassan inträda. Vid ett antal af 5,000 läraretjänster, hvarifrån 700, som innehades af lärarinnor, borde frändragas, och 1,600 pensionerade lärare, måste antalet delegare beräknas till 5,900, och för pensionerandet af dessas enkor och barn måste statsbidraget ökas, så att det nuvarande årliga anslaget af 56,000 kronor erhöle en förhöjning af 7,500 kronor, eller till 63,500 kronor, så vida minimilönen höjdes till 700 kronor, men med 16,000 kronor, eller till 72,000 kronor, om minimilönen höjdes till 800 kronor, allt under förutsättning att delegarnes antal ej öfverskrede 5,900 och räntefoten ej sjönke under $4\frac{1}{2}$ procent.

Af hvad sålunda blifvit upplyst har enligt Departementschefens åsigt framgått, att en ringa uppoffring å statens sida vore tillräcklig för att sätta pensionskassorna i stånd att bestrida den förhöjda pensionering, som kunde blifva en följd af ett allmännare höjande af folkskolelärares och lärarinnors kontanta löner till 700 kronor om året, och att således ingen betänklighet borde möta att uppföra det erforderliga anslaget å ordinarie stat.

Då den af Kongl. Maj:t i ofvannämnda proposition föreslagna förbättring af folkskolelärares löneförmåner, såsom ofvan antydts, vunnit Riksdagens bifall samt det häraf synes vara en gifven följd, att statens anslag till folkskolelärares enke- och pupillkassa bör med det i sådant hänseende af Kongl. Maj:t föreslagna belopp förhöjas, får Utskottet hemställa,

att, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, det å nionde hufvudtiteln uppförda anslag till folkskolelärares

enke- och pupillkassa må höjas med 7,500 kronor, eller från 56,000 kronor till 63,500 kronor.

Stockholm den 1 Maj 1885.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
